

פניני תורה

זמני כניסת ויציאת השבת

שעון קיץ

פרשת אחרי קדושים

כניסת השבת: 7:00

צאת השבת: 8:03

רבינו תם: 8:43

יב' אייר תשפ"ה

פרשת השבוע: אחרי קדושים הפטרה: ס – ויהי דבר (יחזקאל כ) א – הלא כבני (עמוס ט) אבות פרק ג
נערך בס"ד ובזכות הרבים ע"י הרב משה דיין נ"י

מאמר בפרשה

פרשת קדושים כוללת בתוכה הרבה מצוות עשה ולא תעשה, ובהקדמה לאיסורי עריות אומר הכתוב והתקדשתם והייתם קדושים כי אני ה' אלקיכם ושמרתם את חקתי ועשיתם אותם אני ה' מקדישכם. ובמדרש (ויק"ר, בחקותי) אמר ר' חנינא בר פפא אמר להן אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאילו שאתם עושין עצמכם, ועשיתם אתם. (ללא ו'). כלומר שעל ידי שמירת החוקים עושים אתם את עצמכם. בספר 'לעבדך באמת' כותב הרה"צ ר' דב יפה זצ"ל תרי"ג המצוות ניתנו לנו במטרה שהם יבנו את האישיות שלנו, ואמנם לקיים את כל המצוות זה אינו דבר קל, אך ראשית צריך שתהיה לנו שאיפה אמתית לקיים את כל המצוות בשלמות ומשם עלינו להתקדם. כדוגמא לדבר: אפשר לראות על כאלו שבחרו להיות 'רופאים' שאמנם לוקח להם שנים רבות כדי להשלים את לימודי הרפואה ואת ההתמחויות הנדרשות עד אשר מגיעים הם למטרה הנכספת של קבלת תואר 'רופא', אך מכיוון שהם בחרו בכך והם שואפים בכל מאודם להגיע לזה הם מתקדמים צעד אחר צעד בכדי להשיג את המטרה תוך התגברות על הקשיים הרבים שעומדים בדרכם.

על זה הדרך צריכה להיות ההתייחסות לענייני קיום המצוות ועבודת ה'. ראשית צריך לטפח שאיפה אמתית לקיים את כל התורה בשלמות, עלינו להשריש בנפשנו שקיום כל התורה איננה מידת חסידות אלא דבר הנצרך כדי להיות ראוי לתואר יהודי כשר. הקב"ה הוא בורא העולם ומחיהו והוא ציווה אותנו לקיים את כל המצוות, ועל דעת זה הוא הוציא אותנו מעבדות לחרות, כדי שנקיים את כל מצוות התורה, הן את חובות האיברים, הן את חובות הלבבות, והן את המעלות אשר בעבורם נברא האדם, וכפי שהתבאר בשערי תשובה להיות אדם המעלה 'ישראל אשר בד' אתפאר'. זה כל אחד יכול, לא כל אחד תפקידו להיות 'גאון' אך לכל אחד יש תפקיד להשיג את חלק התורה השייך לו.

אלא שלקיים את הכל, זה כרוך בקשיים, אך אם נביא את עצמנו לשאוף שאיפה אמתית לקיום התורה בשלמות, הנה אף שהדרך להגיע לכך היא ארוכה ורצופת מכשולים, אין ספק שהשאיפה האמתית תקל עלינו לצעוד צעד אחר צעד עד להשגת המטרה.

בהקשר למאמר חז"ל הנזכר יש להוסיף עוד את דברי הגר"א (אגדות אליהו) הנה מובא במדרש אמר ריש לקיש מפני מה זכה שאול למלוכה? מפני שהיה זקנו מדליק נרות במבואות האפילות שנ' (דה"א ח' ל"ג) "ונר אבי קיש", [שואל המדרש] וכי נר' שמו, והכתיב 'קיש בן אביאל'. אלא נקרא נר' לפי שהיה מדליק נרות במבואות האפילות. וכתב הגר"א ולע"ד נראה שבא לרמוז ענין גדול, והוא מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ילקוט פרשת בחקותי) על פסוק "ועשיתם אתם" אמר רבי חנינא בר פפא אם שמרתם את התורה מעלה אני עליכם כאלו אתם עושים עצמכם. ע"כ. וכאן בא לרמוז על אביאל שקיים כל המצוות עד שנחשב כאלו הוא עשה את עצמו, ולרמוז על זה קוראו כאן 'אביאל' וגם קוראהו נר' על שהיה מדליק נרות במבואות האפילות, נמצא ש'נר' ו'אביאל' הכל אחד.

ומוסיף הגר"א ולמדנו מזה המאמר שיסתכל האדם על מעשיו יתברך איך אינו מקפח שכר שום דבר, ולשלם מדה כנגד מדה, ואפילו בדברים שעושה שנראים קלים, יען אינן מפורשים במפורש לא בתורה שבכתב ולא בתורה שבעל פה כי לא נתחייבו לאדם דרך חיוב להדליק נרות לרבים, ואביאל עשה הדבר מדעתו, וזכה לשכר גדול שמלך שאול בן בנו. עוד למדנו מי שעושה מצוה מדעתו כזה שהיה מדליק נר לרבים צריך לעלות לו שם כפי המעשה כמו כאן ששמו היה 'אביאל' והיו קוראים לו נר' על שם הדלקת הנר כדי שיתפשט המעשה הטוב בכל ישראל.

בזכות ויתור קיבל שידוך

באחת הערים החרדיות התגוררו שני שכנים. השכן בקומה השלישית חיתן כבר שלשה מילדיו, אך השכן מתחתיו בקומה השניה מזלו לא שפר עליו, הוא נתקע בשידוכים ולא חיתן אף אחד מילדיו, מכיון שהיה לו שם משפחה מאוד לא נעים,

אחיו עשה איזשהו מעשה שהכתיים את שמה הטוב של המשפחה, כל מי ששמע את שם המשפחה תפס את הרגלים וברח, לא רצו קשר עם משפחה כזו ששם הטוב הוכתם. היו עיכובים גדולים וילדיו לא נישאו.

יום אחד השכן מלמעלה ניגש אליו וביקש את רשותו להוסיף עוד שני חדרים בבית, ברוך ה' הילדים גדלו והוא צריך להוסיף עוד 2 חדרים. השכן מהקומה השניה חשב בליבו, לא די שקשה לנו בשידוכים הוא עוד זורה לי מלח על הפצעים? בלבו חשב לא אחתם לו על ההסכמה לבניה. הוא סיפור על כך לאשתו, 'ראית השכן שבקומה למעלה רוצה לבנות ולהוסיף עוד 2 חדרים למה שאחתם לו לבנות? הבניה תחסום לנו את האויר ואת אור השמש ותחשיך לנו את הדירה. אמרה לו אשתו תגיד לי אולי אתה פשוט מקנא? השיב בעלה בשאלה, אז מה לדעתך כדאי שאחתם? כן, בודאי ענתה תחתם לו. השכן שמע לעצת אשתו, הוא עלה למעלה וחתם לו. הוא חזר הביתה מסוחרר הוא חשב שהשכן בקומה השלישית ינשק לו את הרגלים לאחר שהוא יחתם לו, אך השכן בקומה השלישית לא הביע התרגשות רבה, אמר 'תודה' וסגר את דלת ביתו. חשב לעצמו ממורמר, השכן שחתמתי לו לא עשה מזה עניין, אני יומיים מתהפך במיטה ומתלבט אם לחתום לו, והוא לעומת זאת קיבל את זה כדבר המובן מאליו. אכל את הלב אך שתק.

למחרת הגיע צוות גדול של פועלים התחילו לקדוח ולשבור ולכלכו לו את כל הבית. נכנסו אליו הביתה שבעה פועלים ערבים ואמרו לו אין לנו ברירה אנו חייבים להכנס דרך הבית שלך כדי לבנות לשכן שלך אין גישה ממקום אחר. בקיצור ששון ושמחה ממש גיהנום מתמשך. יום אחד הוא מסתכל למעלה וחושב לעצמו מתי יסתיים הגיהנום הזה? הוא מרים את עיניו ולפתע נפל עליו דלי מלט וחצץ, הוא התלכלך מכף רגל ועד ראש, ניגש לאשתו ואמר לה בכעס: 'די, הגיעו מים עד נפש, אני הולך מיד להוציא להם צו הפסקת עבודה מידי, די נמאס לי'. אמרה לו אשתו: תגיד לי אולי אתה מקנא? אולי הצעד שאתה הולך לעשות אינו נכון?, אז מה את רוצה? שאל הבעל שאני אמשיך לתת להם לבנות? כן, השיבה אשתו תאפשר להם לסיים את הבניה.

הוא רצה לעלות לשכן למעלה כועס, אך הוא נרגע ועלה למעלה בנחת ובשיקול דעת. ניגש לקבלן ואמר לו בעדינות: 'תראה הפועלים לכלכו לי את הבית, תעשה לי טובה תוכל לרדת לראות ולהגיד להם שינקו לי את הלכלוך'. הקבלן ירד עם פועליו ובאמת ראה שנשפך מלט ולכלוך רב הצטבר. הקבלן ביקש מאחד מפועליו לנקות ולסדר וכך נעשה. כעבור מספר ימים הסתיימה העבודה ובאמת נשמו לרווחה. השכן שבנה עשה 'חנות הבית' והשכן מהקומה השניה עלה למעלה ורקד עמו ושם בשמחתו.

עברו מספר ימים הטלפון מצלצל התקשר שדכן ואמר יש לי הצעת שידוך טובה מאוד בשביל הבן שלך, הוא היה נבוך, ושאל את השדכן אמרת לו את שם המשפחה שלי? כן, אמרתי לו השיב השדכן, ובכל זאת הוא רוצה? שאל. 'כן' הוא רוצה! מי היה אותו אחד שרצה להשתדך עם המשפחה? הקבלן שבנה לשכן מהקומה השלישית. הקבלן רוצה לשדך את הבת שלו עם השכן מקומה שתיים. אני רוצה לומר לכם שהתרשמתי מכם מאוד אמר הקבלן, באמת אתם אנשים מיוחדים, ראיתי את העדינות שיש בכם, דיברתם איתי בצורה כל כך עדינה, למרות שהצדק היה עמכם, תמיד דיברתם כל כך יפה, התרשמתי מאוד מהמידות הטובות שלכם ומהצורה שבה נתתם לשכנים שלכם לבנות, למרות כל מסכת היסורים שעברתם בעקבות הבניה. וסיים: זכות עבורינו להשתדך עם אנשים כמותכם.

מכאן ואילך עלה מזלו של השכן והוא חיתן את כל ילדיו במהירות עם שידוכים מצויינים. כשאדם עובד על מדת הקנאה ועינו לא צרה באחרים, הוא חושב שהוא מפסיד, אבל הוא לא יודע שקורה בדיוק להיפך והוא מרויח עד אין קץ. וכבר לימדנו ר' אליעזר הקפר (אבות) שהקנאה והתאוה והכבוד מוציאן את האדם מן העולם. [ווי העמודים מג]

אין הקב"ה מקפח שכר לעושה מצוה אני גר בירושלים ואני לומד עם בחור באופן פרטי בישיבה בשכונת תל ציון הסמוכה לירושלים שעות הלימוד עם הבחור זה בדרך כלל בין השעות עשר עד שתיים עשרה בבוקר. באחד הימים הייתי צריך בדחיפות הלוואה של אלף דולר התקשרתי לחבר והוא סיפר לי שיש יהודי בירושלים שבכל ראש חודש הוא מלווה חמש מאות דולר לכל מי שמגיע אין צריך להזמין תור מראש ואין צריך ערבים חותמים על שטר ונותנים צ'ק פתוח והוא נותן את הכסף. הלוואה היא לחודש, בראש חודש בבוקר מחזירים לו את הכסף, ואחר הצהרים הוא מלווה שוב את הכסף ללווים חדשים. שעות הקבלה שלו הם בין-אחת וחצי ל-שתיים, מי שבא ראשון מקבל ראשון, הוא מלווה עד שנגמר הכסף. כך שכדי לקבל את הכסף צריך להקדים לבוא לשם לפחות בשעה 1:00. באותו יום נסעתי לישיבה ללמוד עם הבחור שאני לומד עמו כל יום והחלטתי שכיון שאני צריך להיות בירושלים כבר בשעה 1:00 והנסיעה מתל ציון לירושלים אורכת זמן ארוך, ובפרט בשעות אלו שיש הרבה פקקים בדרכים, לכן אסיים קצת יותר מוקדם ואשלים זאת מחר.

התחלתי ללמוד עם הבחור כשהגיע השעה 11:45 שרציתי לצאת אמר לי הבחור שהוא עדיין לא הבין היטב את הסוגיא. התלבטתי אולי לומר לו שמחר נראה שוב את הסוגיא, אבל מצד שני בחור לא מבין אני יכול לעזוב אותו כך והתחלתי שוב ללמוד עמו את הסוגיא, וגם ב12:00 הוא עדיין לא הבין והחלטתי להשאר עמו עד שהוא יבין את הסוגיא ובמקום לצאת מוקדם יותר באותו יום נשארתי עוד רבע שעה יותר מזמני וסמכתי על הקב"ה שבוודאי לא יעזוב אותי כי המשכתי ללמוד עם הבחור. הלכתי מיד לאוטובוס ובאותו יום היה פקק ארוך מהרגיל, כך כשהגעתי לירושלים בשעה 2:15 התקשרתי לחבר שלי לשאול אותו אם יש עדיין טעם לעלות אליו, אמר לי כעת אני לא מאמין שיש איזה טעם לעלות הכסף כבר מזמן נגמר שם, אבל בכל זאת אם זה לא טירחא גדולה בשבילך כדאי לך לעלות אליו, כי שמעתי שיתכן שבליילה יהיה לו סכום נוסף, ואם יראה אותך יכניס אותך לרשימה. עליתי לביתו זה ארך לי עוד קצת זמן עד שמצאתי את המקום ודפקתי בדלת, כמובן שאף אחד לא היה שם, אבל בכל זאת ניסיתי. המלווה פותח לי את הדלת אני מגיש לו את השטר ואת הצ'ק, ולתדמהתי המלווה שולף לי חמש מאות דולר ומגיש לי. ראיתי שהשם הצליח את דרכי אזרתי אומץ ואמרתי לו אולי יש לך עוד חמש מאות דולר אני למעשה זקוק דחוף לאלף דולר, אמר לי המלווה תאמין לי שהכסף כבר מזמן נגמר, רק דקה לפני שבאת אלי היה כאן לווה שפרע לי חוב, וכך היה לי חמש מאות דולר לתת לך.

למדתי מכך מוסר השכל גדול, אני צריך לעשות את המוטל עלי, את התפקידים שהקב"ה מסר בידי ללמוד וללמד, ואם אני אעשה את המוטל עלי, הקב"ה כבר ידאג לי "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון". (ווי העמודים נז)

מנהגי ודיני פסח שני ולג' בעומר

א. אמירת תחנון ב-יד' באייר (פסח שני): הרמ"א (ס' קלא ס"ו) כתב שלא אומרים תחנון בלג' בעומר. והביא שם בכף החיים (ס' קלא ס"ק צח) את דברי הכנסת הגדולה שכתב מלבד הימים שכתב השו"ע כאן שאין נופלין על פניהם, אנו נוהגין שלא ליפול על פניהם גם ביד' באייר מפני שהוא פסח שני. ויח' בו מפני שהוא לג' בעומר. וכו'. עוד כתב שם באות צט' דברי הרב בית דוד שבשלונקי המנהג פשוט שאין אומרים תחנון ביד' אייר, אבל בטו' יש מנהגים חלוקים. ובמסקנא כתב שבטו' המנהג לומר תחנון. עוד כתבו הפוסקים שגם במנחה של יג' באייר אין אומרים תחנון.

ב. אכילת מצה בפסח שני: יש נוהגין לאכול מצה ביד' אייר מפני שהוא פסח שני. אך העירו על זה גדולי האחרונים שאמנם זמן הקרבת הקרבן הוא ביד' אבל אכילתו עם המצה בליל טו'. כמבואר ברמב"ם (פ"ה הלכה ג' מהלכות קרבן פסח). ולפי דבריהם מי שרוצה לאכול מצה יאכל בליל טו' אייר. והכלי חמדה כתב ליישב המנהג לאכול ביד'. שאם יאכל בליל טו', מאחר וזה זמנו יש איסור 'בל תוסיף'. משא"כ ביד' שאין זה זמנו, עובר בבל תוסיף רק אם מתכוין להוסיף אבל באין מתכוין אינו עובר.

ג. לג' לעומר: כתבו הפוסקים שביום ל"ג בעומר מרבין קצת בשמחה. ואין אומרים בו תחנון. (רמ"א תצג ב). ונאמרו בזה כמה טעמים: א, משום שתלמידי רבי עקיבא פסקו למות באותו יום. (מאירי, מנהגי מהרי"ל). ב, לשמחה על חמשת התלמידים שהוסיף רבי עקיבא ביום זה ולא מתו. (פרי"ח סימן תצג סעיף ב). ג, לכבודו של רבי שמעון בר יוחאי שנפטר ביום ל"ג בעומר, ונודע שהיה רצונו שישמחו ביום זה (מורה באצבע לחיד"א סימן ח אות רכג). ד, זכר למן שהחל לרדת ביום זה לבני ישראל היוצאים ממצרים. (שו"ת חת"ס יו"ד סימן רלג ד"ה אמנם ידעתי). ד. למרות שביום פטירת צדיק וחכם יש להתענות, מכל מקום ביום ל"ג בעומר, יום פטירת רבי שמעון בר יוחאי, יש לשמוח כי רצונו של רבי שמעון בר יוחאי היה שישמחו ביום זה. (מורה באצבע לחיד"א סימן ח אות רכג). טעם נוסף: השמחה היא על שביום זה יצא רשב"י מהמערה בה נתחבא הוא ובנו, שלוש עשרה שנה (ערוה"ש תצג)

פרפראות בפרשה

בַּזֹּאת יָבֵא אֶהְרֶן אֶל הַקֹּדֶשׁ..

רמזים על המילה 'בזאת': רש"י כותב: 'בזאת' גימטריא שלו ארבע מאות ועשר רמז לבית ראשון. ע"כ. וכבר שאלו המפרשים הרי גם בבית שני היו כהנים גדולים שנכנסו אל הקודש לכפר ביום הכיפורים ומדוע בפסוק נרמז דוקא על בית ראשון. בספר 'תפארת יהונתן' מבאר: אמנם גם בבית שני היו כהנים גדולים אבל ההבדל כי בימי בית ראשון היו כולם צדיקים, לעומת זאת בבית שני היו מהכהנים הגדולים הרבה רשעים (כי היו קונים את הכהונה בכסף מאת השלטון) ולא חל עליהם שם 'אהרן', כי רק אם היו כהנים צדיקים היה מתלבש בהם 'נשמת אהרן', ובבית שני שהיו רובם רשעים לזה לא חל עליהם שם אהרן. ולכן נרמז 'בזאת' רק בבית ראשון שעמד תי' שנים באה תמיד נשמת 'אהרן' אל הקודש. (תפארת יהונתן) והחתם סופר ביאר: מתי נקראו הכהנים הגדולים בשם 'אהרן' רק אותם הכהנים המלוכשים באורים ותומים ומשמשים בשמות הקדושים ונשאלים בהם, ובבית שני לא היה כמו שמבואר בגמ' יומא (כא:).

עוד הוסיף 'החתם סופר' לבאר שבפסוק כתוב 'בוא אהרן אל הקודש' ולא נקרא 'קודש' אלא המקדש שנבנה בהר המוריה שהוא מקום שער השמים. ועל כן מימות משה רבינו ע"ה עד שנבנה בהמ"ק ע"י שלמה המלך ע"ה אעפ"י שבאו הכהנים הגדולים לפני ולפנים בשילה וכדומה, אבל לא בא 'אל הקודש'. וכל ימי בית שני אעפ"י שבא אל הקודש אבל 'אהרן' לא בא כי לא היו בעלי אורים ותומים נמצא שכל מה שבא 'אהרן' בדוקא 'אל הקודש' בדוקא לא היה אלא ת"י שנים גמטריא 'בזאת'.

רמז נוסף: כותב החתם סופר וסיימה הפרשה 'והיתה זא"ת לכם לחקת עולם לכפר על נפשותיכם' רומז כי מאלו 410 שנים לא כיפר יום הכיפורים אלא 408 שנים, אבל ב' שנים אחרונים שצר נבוכדנצר על ירושלים מעשרה בטבת שנת ט' לצדקיהו עד ט' באב שנת י"א לצדקיהו אותן ב' יום הכיפורים, אעפ"י שבא אהרן אל הקודש אבל לא נתכפרו עוונותם, כי לולי כן לא נחרב הבית. על כן גמטריא 'זא"ת' לכם לכפר על נפשותיכם כנ"ל. (חתם סופר).

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם... לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ:

איך נעשת הכפרה ביום כיפור: הספרנו עומד להסביר את דרך הכפרה ביום הכיפורים, כי יש לנו כמה דברים: א- צום ושבייתה ממלאכה, ב- עבודת הכהן הגדול. ג- תשובה עם פרטיה. (וידוי, חרטה). וכותב: 'כי ביום הזה יכפר' והטעם שתצטרכו עם זה גם לשבייתה וענוי הוא, כי אמנם הכהן בעבודתו יכפר בלבד וענין הכפור הוא הקטנת החטא והכנתו לקבל סליחה. 'לפני ה' תטהרו'. אבל השגת הטהרה והסליחה הגמורה תהיה לפני ה' בלבד וזה בוידי ותשובה, שהוא לבדו ידע אמתתם ובשביל כך. (ספורנו) מבואר בדבריו שעל ידי עבודת הכהן הגדול יש הכנה לקראת הכפרה, כי בעבודת הכהן יקטן החטא, אבל עדיין אין כאן כפרה מושלמת אלא הכפרה תהיה רק לפני ה' בלבד וזה על ידי "וידוי ותשובה", שהוא לבדו ידע אמתתם.

דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים.. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

בתחילת הפרשה כותבת התורה ג' אזהרות א-קדושים תהיו. ב- מצוות כיבוד הורים ושבת. ג- ציווי על עבודה זרה, ועל כל אזהרה בנפרד מסיים הכתוב 'אני ה' אלוהיכם'. שואלים המפרשים מדוע לא נכתבו כולם בזה אחר זה, ולבסוף לסיים פעם אחת 'אני ה' אלוהיכם'. מסופר כי הרב הקדוש בעל ה'תפארת שלמה' זיע"א נסע פעם לגרמניה למעיינות מרפא. בשבת קודש פרשת קדושים הגיעו כמה משכילים לאכסניא שלו ובקשוהו שיאמר דברי תורה. הרבי הבין שכוונתם להתלוצץ ממנו. פתח ואמר כתוב בפרשה 'קדושים תהיו וגו' אני ה' אלקיכם' 'איש אמו ואביו תראו וגו' אני ה' אלקיכם' 'אל תפנו אל האלילים וגו' אני ה'. והקשה האלשיך הקדוש על זה מדוע הכתוב מסיים שלוש פעמים אני ה' אלקיכם היה די שיסיים אחר ג' הפסוקים אני ה' אלקיכם.

והסביר הרבי אלא הכתוב מדבר כנגד שלושה קבוצות שיש בעם ישראל צדיקים בינונים ורשעים ומי שאומר דברי תורה ודרשה בצבור (ראשי תיבות צדיקים בינונים ורשעים) צריך לומר נגד רוחו של כל אחד ואחד. לכן תחילה מדבר נגד צדיקים 'קדושים תהיו' שיקדשו עצמם במותר להם וגמר הדרשה 'אני ה' אלקיכם'. ואחר כך אמר נגד בינונים 'כיבוד אב ואם ושמירת שבת' וסיים 'אני ה' אלקיכם'. ונגד רשעים אמר הכתוב 'אל תפנו אל האלילים' על כל פנים אל תשתמדו. וסיים הדרוש 'אני ה' אלקיכם'. כאן פנה הרב כנגדם ואמר גם כלפיכם התורה מדברת אף שאינכם שומרים שבת, ועושים עבירות, אל תמירו דתכם ח"ו הגמרא (סנהדרין מד) אומרת ישראל אף שחטא ישראל הוא. (זכרון אליהו, יגדיל תורה) וְהִתְקַדְּשִׁיתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

בספר 'העמק דבר' מעיר על שינוי הלשון בין הציווי 'והתקדשתם' לבין הנאמר בסוף פרשת שמיני 'והתקדשתם' והיתם קדושים כי קדוש אני'. וכן להלן (כ"ו) כתוב 'והייתם קדושים כי קדוש אני'. ואילו כאן כתוב 'כי אני ה' אלקיכם'. ומסביר: שהציווי 'והתקדשתם' נאמר על שני דברים, א- בקדושת אכילה ולמנוע תאות דברים האסורים כעריות. ועל זה נאמר 'כי קדוש אני'. ב- בקדושת פרנסה שיהא אדם מתקדש להיות דבק בה' להפיק רצון ע"י קרבנות ותפלה וע"ז כתוב 'והתקדשתם' שאם תקדשו עצמכם 'והייתם קדושים'. יסייעו אתכם מן השמים כענין תכין לבם תקשיב אזנך. וע"ז מפרש הטעם 'כי אני ה' אלקיכם'. אני משגיח ומנהל אתכם. ע"כ רצוני בכך שתתפללו ותבקשו ממני, 'ואל תפנו לעבודה זרה'.